

TIP FAKÜLTELERİNDE TEMEL TIP BİLİMLERİNİN YERİ VE AKADEMİK GELECEK PLANLAMASI

Prof. Dr. Günfer Turgut

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi

Dekan Yardımcısı

Fizyoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Neden Temel Tıp?

Tıp Fakültesi'nde sırasıyla;

1-Eğitim

2-Araştırma

3-Hizmet olmalıdır.

Aksi ise;

Hastane veya

Eğitim Hastanesi olur.

BİZ BİR EKİBİZ

Nasıl Bir Temel Tıp?

Temel Bilimler değişen koşullara göre yeniden yapılanmalı (hedef daha iyi hekim yetiştirmekse)

- Tıp Hukuku
- Tıp Bilişimi
- Tıp Sosyolojisi (Demografik ve kültürel değişimler)
- İletişim (Hasta-hekim, hekim-hekim problemlerini çözmek istiyorsak)
- Etik ve Deontoloji (Bugün için yetersiz olduęu aşikar)
- Temel Biyomedikal

Nasıl Bir Temel Tıp?

- Kontenjan artışları eğitim kalitesini etkiliyor.
  - Temel Tıp etkinleştirilmeli, kuvvetlendirilmeli, desteklenmelidir (kadro, altyapı, maddi, manevi).
- Eğitim teknolojileri ile ilgili gelişmeler.
- Hasta hakları ile ilgili gelişmeler.
- Hekimden beklenen bilgi ve beceriler artmıştır.
  - Temel Tıp daha etkin, donanımlı, konusuna hakim nitelikli öğretim elemanlarından oluşmalıdır.

Niçin Temel Tıp?

- Yetişkin eğitimi hakkındaki bilgilerin değişmesi (Öğrenci merkezli eğitim, öğrenciler daha aktif, tartışan-sorgulayan öğrenci, sadece teorik bilgi yüklemek uygulamada yeterince yararlı değil, uygulamalar ve aktif öğrenme ön planda, öğrenci analiz-sentez yeteneği geliştirilmeli)
  - Daha çok emek, zaman ve harcama gerektiren bu işler için en çok öğrenci ile zaman geçiren Temel Tıp desteklenmelidir.

Tıp Fakültesinin amacı iyi hekim yetiştirmekse, iyi eğitim olmalı

Eğitimin temeli Temel Tıpta verilir

İyi eğitim; yeterli, donanımlı, nitelikli, araştırmacı akademik personel ile gerçekleşir.

İyi eğitim için gelişmiş laboratuvarlara, uygun sınıflara ve çağdaş sosyal alanlara ihtiyaç vardır.

Temel Tıpta Durum Nasıl?

Tıp Fakültelerinde çalışan

- Profesörlerin %15'i
- Doçentlerin %18'i
- Yardımcı doçentlerin %15'i
- Öğretim görevlilerinin %25'i temel bilimlerde çalışmaktadır.

Toplamda profesör, doçent, yardımcı doçent ve öğretim görevlilerinin %16,5'i temel bilimlerde görev almaktadır.

Asistan kaynağı kurumaktadır

- TUS kadrolarındaki yetersizlik; tercih edilme, başlama, tamamlama oranlarında yıldan yıla meydana gelen azalmalar ile Doktora öğrencilerine kadro bulunamaması başlıca sebeplerdir.
- “Hekim olma zorunluluğu” kavramı renkli görüntüye zarar verici niteliktedir ve gelişmiş ülkelerdeki uygulamalar ile bağdaşmamaktadır.

Temel Tıpta sorun nasıl çözülebilir?

- Temel Tıp özendirilmeli, tatminkar ücretler verilmeli
- Araştırma görevlilerinin tercihi sağlanmalı
- Araştırma imkanları zenginleştirilmeli
- Liyakata dayalı akademik etkinliklerin ödüllendirilmesi sağlanmalı

Temel Tıp Nasıl Olmalı?

- Kalitesi geliştirilmeli
- Öğrencilere danışmanlık, yol göstericilik yapmalı
- Çağdaş eğitim, ölçme-değerlendirme ve araştırma tekniklerini kullanmalı
- Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmalı

Temel Tıp Nasıl Olmalı?

- Eğitim ve araştırmada uzman olmalı
- Kanıta dayalı tıp ve sürekli tıp eğitimi içinde yer almalı
- Kalite ve nitelięi yükseltilmeli
- Standartları kurumlar arasında ortak bir düzeyde tutulmalı, iç-dış değerlendirme süreçleri olmalı ve akredite edilmeli

Temel Tıpta Hedef Ne Olmalı?

- Daha iyi sağlık hizmeti için tıp eğitiminde evrensel standart, toplumun gereksinim ve beklentilerine uygun hekimler yetiştirmektir.
- Bir hekimin nitelikli sağlık hizmeti için güdülenmesi ve yaşam boyu öğrenim için beceriler **temel tıp eğitimi** sırasında geliştirilir
- Tıp bilimindeki bilgi ve teknoloji artışını yakalamalı
- Uluslararası düzeyde araştırmalar

Temel Tıp'ta neler yapılmalı?

- Tıp eğitimi içerisindeki yeri, sağlık hizmeti sunumunun değişen koşullarıyla uyumlu hale getirilmeli. Yeni bilgi teknolojilerinden sonuna kadar yararlanılmalı, yaşam boyu öğrenme güdüsü geliştirilmeli.
- Tıp Fakültelerinin amaçları toplumun bilimsel, sosyo-ekonomik ve kültürel gelişmesine paralel olarak değişmektedir. Bu değişim **Temel Tıp** için daha da önemlidir.

Temel Tıp'ta neler yapılmalı?

- Gelişmiş ülkeler de büyük çaplı araştırmalar çok merkezli, multidisipliner ve çoğunlukla **Temel Tıp** merkezlidir. Bizde de bunun gerçekleşmesi için Temel Tıp özendirilmeli ve desteklenmelidir.
- TUS öğrencilerinin Temel Tıp'a özendirilmesi, Doktora öğrencilerinin TUS benzeri merkezi sınavla ve kadrolu olarak sistemde yer alması gereklidir.

Temel Tıp'ta neler yapılmalı?

- Öğretim üyelerinin eğitime, araştırma-geliştirme faaliyetlerine katkısı ödüllendirilmelidir.
- Temel Tıpa pozitif ayrımcılık yapılmalıdır.
- Mecburi hizmet Temel Tıpta kaldırılmalı veya Üniversitelerde yapılmalıdır.
- Temel Tıpta uzmanlaşma özendirilmelidir.
- Sağlık Bakanlığı, YÖK, Üniversite yönetimleri Temel Tıp sorunlarına duyarlı olmalı ve çözmeye çalışmalıdır.

Örnek: Fizyoloji AD'da Durum Ne?

- Ülkemizde 70'in üzerindeki Tıp Fakültesinin büyük çoğunluğunun asistan talebine rağmen TUS her dönemde 6 olmak üzere, yılda 12 kadro açmaktadır. Bu kadroların bir kısmı boş kalmakta, başlayanların çoğunluğu ise uzmanlığı tamamlamadan bırakmaktadır.
- Bu durum eğitim ve araştırma faaliyetlerini aksatmaktadır.

Ülkemiz Tıp Biliminde Bilimsel Gelişme Nasıl Sağlanacak?

- Üst düzey proje ve araştırmaları gerçekleştiren bir Temel Tıp ile bu sağlanabilir. Bu da kaliteli insan gücünü temel tıp bilimine çekmek ile gerçekleşir.
- Son tercih olmanın önündeki engeller kaldırılmakla kaliteli insan gücü bu alana çekilebilir.
(özlük hakları, gelecek kaygısı, performans kriterleri, Sağlık Bakanlığı'nda alan dışı çalışma ile geçen mecburi hizmet vb.)

Temel Tıpta Nasıl Bir Akademik Gelecek?

- Özlük hakları iyileştirilmeli
- Cerrahi ve Dahili Tıp Bilimleri ile aradaki gelir farklılıklarını artırıcı uygulamalardan kaçınılmalı, fark minimize edilmeli (Performans uygulamalarında buna dikkat edilmeli)
- Laboratuvar altyapıları güçlendirilmeli
- Gelecek kaygısı giderilmeli
- Uzmanlık/Doktora veya Hekim/Hekim Dışı çatışmalarına yol açabilecek uygulamalara izin verilmemeli

Planlama Nasıl Olmalı

- Temel Tıp kendi içerisinde homojen değil (Biyokimya-Mikrobiyoloji ile Fizyoloji-Anatomi aynı değil)
- Sorunlar tek çözümlle halledilmeye çalışılmamalı (Biyokimya ile Fizyoloji çözümü farklı olabilmeli)
- Temel Tıp Dernekleri karar ve planlama süreçlerinde yer almalı
- Çalışma barışını bozacak uygulamalardan kaçınılmalı

Kaynaklar

- Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Raporları
- Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartları
- Temel Tıp Bilim Dernekleri Platformu Sempozyumu
- Türk Tabipleri Birliği Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitim Raporu
- MEDINE Avrupa Tıp Eğitimi Tematik Ağı
- Dünya Tıp Eğitimi Federasyonu Tıp Eğitiminde Niteliğin Geliştirilmesi İçin Evrensel Standartlar Avrupa Spesifikasyonları